

De l'oficina de correus a l'estació hi havia un quilòmetre i mig. La gent del poble ho afirmava com si fos una veritat indiscutible, com la velocitat de la llum o com el fet que als aborígens de seguida els pujava la beguda al cap.

L'oficina de correus, amb la seva olor de paper timbrat, es trobava al capdamunt del puig, al bell mig del poble. Al darrere, hi havien afegit la nova central de telèfons. Encara que calia esperar hores per aconseguir comunicació, era l'orgull de tothom: des d'aquella cabina tan petita i mal ventilada es podia parlar, a través de fràgils cables, amb una altra persona de qualsevol indret del món.

Tanmateix, per a Rora, el que realment enllaçava el poble amb el món era l'estació del ferrocarril, just a l'extrem oposat del llarg carrer major.

A part de les "locos" –que era com la gent anomenava les locomotores que, sotraguejant, transportaven muntanyes de canya de sucre des de les plantacions del voltant fins a les dues fàbriques de sucre del districte–, hi havia uns petits automotors que es passaven el dia duent passatgers i que connectaven tots aquells poblets amunt i avall de la costa. Per a Rora, però, aquells trenets eren tan insignificants com l'edifici insípid i atrotinat de l'estació mateixa. Pel que a ella es referia, només n'hi havia un, de tren de debò, que passés per aquella estació. Era el tren correu. A un quart menys cinc d'una, apareixia de sobte, com del no-res, amb el seu xiulet estrident que se sentia per tot el poble.

El tren gairebé no hi parava. Just el temps necessari per intercanviar aquells sacs de lona bruts i per deixar que algú, que tingués la sort de poder-hi viatjar, s'hi enfilés, pujant per aquells esglaons tan alts per trobar el vagó i el seient que corresponia al número que indicava el seu bitllet. Llavors, llançant fum amb esbufecs d'excitació nerviosa, el tren tornava a posar-se en marxa, i els intricats eixos i bieles de la màquina xisclaven autoritaris alhora que els ràpids pistons es disparaven sense pietat per aquella via recta i estreta.

El tren correu arribava a ciutat, i per a Rora, que mai no havia sortit del poble, aquell mot oferia en si mateix possibilitats il·limitades. No tenia el més petit dubte que a ciutat la gent vivia la vida en tecnicolor, en contrast amb l'existència merament en blanc i negre de la gent del poble. La ciutat fins i tot podia ser París, tal com l'havia vista un cop en una revista: la torre Eiffel, aquella lluminària que tallava l'aire, els aparadors luxosos... S'ho imaginava sempre com si es trobés al final d'un viatge amb el tren correu.

Rora estava convençuda que al poble mai no podia passar res que tingués cap importància sense la intervenció directa del tren correu. I li va semblar la cosa

més natural del món que quan el seu avi i Herb Wilson van anar a la guerra ho fessin amb el tren.

Durant mesos la gran casa, on Rora i la seva mare vivien amb els avis, havia retronat amb les bombes que explotaven en els camps de batalla llunyans. Només parlaven d'aturar-los. "¡No pasarán!" semblava una consigna inventada per l'àvia de Rora, tal era la convicció amb què ho deia.

Ja feia vint-i-dos anys que Big Julio Torres i Angelina havien marxat d'Espanya. Julio havia vist massa homes del seu poble sortir tossint i ofegant-se de les mines, i també d'aquest món, per quedar-s'hi i acceptar aquell risc. Ell i la seva jove muller van posar el poc que tenien dins dues maletes de cartró i marxaren a conquerir el nou món.